АФОРИЗМИ

Александар Бајак

- Увек смо се борили против неупоредиво јачег противника и губили од слабијег.
- Ставили смо окупатора пред свршен чин. Пристали смо на све!
- Капитулација је наше тајно оружје.
- Крајње је време да се затвори једно болно поглавље и отвори ново!
- Ми смо лидери у региону по броју тврдњи да смо лидери у региону.
- Уколико не уважите наше захтеве, бићемо принуђени да вам пљунемо под прозор!
- У Хашком трибуналу Срби су разграбили све високе казне, тако да су Хрватима, Бошњацима и Албанцима остале само мрвице.
- Нисмо џаба кречили! Одрали су нас мајстори.
- Драге су ми историјске чињенице, али ми је истина дража.
- Органи гоњења су криминалцима за петама, што значи да је само питање дана, месеца или године кад ће почети да их гоне.
- И обожаваоци су популарни. Свако жели да их има.
- Тешко је погодити која је наша болница најстарија на Балкану. Све тако изгледају.
- За педесет година неће нас бити! И шта ћемо онда?
- Народ све паре даје на храну, а после се жали како нема чиме да се прехрани.
- Све се нема, а пензионери хране голубове мрвицама хлеба.
- Једем кришом од укућана и опет се гојим.
- Није важно како се српски језик зове, важно је да се разумемо.
- Књиге које чекају да буду прочитане имају бескрајно стрпљење.
- Код нас, брале, осим свега, да се плашиш немаш чега.

Радмило Мићковић

- Разумем клетве Кнеза Лазара. Вук Бранковић се позвао на приговор савести!
- Неки посланици гађају се ципелама, а неки падежима!
- Привикавам се да је живот стање без ја!
- Не само да немамо море, већ немамо ни мере!
- Откуцавање је срчана мана!
- Живимо као у Африци. За неке нема хране, за неке нема зиме!
- Од глуварења. преко доушништва, до гласноговорника!
- Ниске пензије скупо коштају ову државу. Гладни дуго живе!

Без снажног инжењерства нема снажне привреде

Поводом двадесет година постојања и рада Академије инжењерских наука Србије

*Петар Б. Петровић**

Мало је струка које тако суштински одређују будућност сваког друштва као што је инжењерство. Пре свега, без снажног инжењерства нема снажне, одрживе и конкурентне привреде; идеје се не могу претворити у иновације, а наука нужно остаје заробљена у оквирима филозофије, сазнања самог по себи, лишена сваке практичне користи за друштво; развојне стратегије се не могу валоризовати, без обзира на напор које друштво улаже у њихово спровођење. Нагли заокрет од утопијског концепта економског развоја базираног на услугама ка поновном откривању индустрије и суочавања с чињеницом да економска снага једног друштва превасходно почива на његовој способности да ефикасно производи материјалне вредности, довео је инжењерство и технологију у најужи друштвени и политички фокус. На почетку трећег миленијума инжењерство у Европи и свету доживљава своју ренесансу.

Србија се може похвалити богатом инжењерском традицијом и посебним талентом за инжењерство, нечим што је без сумње део нашег културног идентитета. Атанасије Николић је био први школовани инжењер у Србији, а игром случаја, или са разлогом, први ректор Лицеја (1839) и један од оснивача Друштва српске словесности (1841), претече данашње САНУ. Прва школа за образовање инжењера устројена је 1846, затим се 1853. у оквирима крагујевачког Лицеја издваја Одељење за природно-техничке науке, и напокон, 1863. године, формирају се први инжењерски факултети и тиме успоставља јака и модерна институционална основа за самостално образовање инжењера и индустријализацију. Појава индустрије у Србији повезује се са изградњом прве српске фабрике, Крагујевачке тополивнице, 1853. године. Индустријски развој је био интензиван, а одвијао се у таласима – у миру смо градили фабрике, а у рату су их наши непријатељи уништавали.

Та трагична матрица прати као судбина комплетну историју модерне Србије, у деветнаестом, двадесетом, а нажалост и у двадесет првом веку. Други талас индустријализације одвијао се између два велика рата, када смо изградили пет фабрика за производњу авиона, раковички ИМР извозио француској војсци авионске моторе, а у Смедереву изграђена железара која ће 1939. постати највећа на Балкану, са 900 радника и годишњом производњом од 18.000 тона челика. Трећи талас индустријализације Србије одвијао са после Другог светског рата, све до трагичних дешавања на простору Балкана деведесетих. У том периоду, 1960. године, Србија је изашла из оквира аграрне економије, а домети које смо тада остварили су били једном речју фасцинантни. У једном тренутку смо чак изградили и сопствену фабрику робота, а на тржиште Немачке и САД извозили тако софистициране производе као што су нумерички управљане алатне машине!

> Србија се може похвалити богатом инжењерском традицијом и посебним талентом за инжењерство, нечим што је без сумње део нашег културног идентитета

Србија данас, плански, или мање плански, улази у четврти талас индустријализације. То је, без сумње, огроман подухват, мегапројекат од највећег друштвеног значаја, који ће неминовно одредити њену будућност. За успех тог процеса од примарног значаја није новац, већ људски ресурс, а пре свега, инжењери.

Србија поседује изузетно снажну инфраструктуру за образовање инжењера по највишим светским стандардима. Кичму тог образовног система, магистралу будућег индустријског и сваког другог развоја, чине четири универзитетска центра – универзитети у Новом Саду, Београду, Крагујевцу и Нишу. Само на Универзитету у Београду, најбоље рангираном на Шангајској листи јужно од Беча, на 17 СТЕМ факултета образовано је преко 42.000 студената током школске 2017/2018. године, од чега преко 33.000 на једанаест инжењерских факултета. То је огроман ресурс, моћан инжењерски потенцијал за убрзани економски развој Србије и успешан четврти талас индустријализације. Нажалост, не тако ретко, он измиче пажњи друштва.

Србија има своју академију инжењерских наука – АИНС, који нас сврстава у ред оних држава Европе и света у којој се инжењерске науке и технологија експлицитно препознају и институционално развијају. АИНС је члан европске асоцијације академија инжењерских наука, Еуро-ЦАСЕ (*Тхе Еуропеан Цоунцил оф Ацадемиес оф Апплиед Сциенцес, Тецхнолоґиес анд Енґинеерінґ*), коју чине 24 националне академије инжењерских наука Европе. АИНС се својом агилношћу и радом изборио да има свог представника у Извршном одбору ове елитне европске институције и да координира рад на Еуро-ЦАСЕ платформи за образовање инжењера. Такође, преко САПЕА пројекта, АИНС кроз Еуро-ЦАСЕ остварује директну саветодавну функцију Европској комисији о питањима која су релевантна за грађење различитих политика, директно или индиректно повезаних са технологијом и инжењерством. Данас, када Кина израста у водећег економског партнера Србије, посебан значај добија билатерални уговор о сарадњи који постоји између АИНС-а и Академије инжењерских наука Кине – ЦАЕ, водеће националне институције Кине за област инжењерства и кључног партнера Владе Народне Републике Кине у осмишљавању стратегија привредног и технолошког развоја и одговора на различите друштвене изазове с којима се кинеско друштво суочава.

Академија инжењерских наука Србије ове године обележава респективан јубилеј – 20 година постојања, рада и развоја. Нажалост, још увек без статуса институције од националног значаја, за разлику од других европских академија инжењерских наука, укључујући и академије наших суседа, Хрватске и Словеније. Али, на томе се стрпљиво ради. ¶

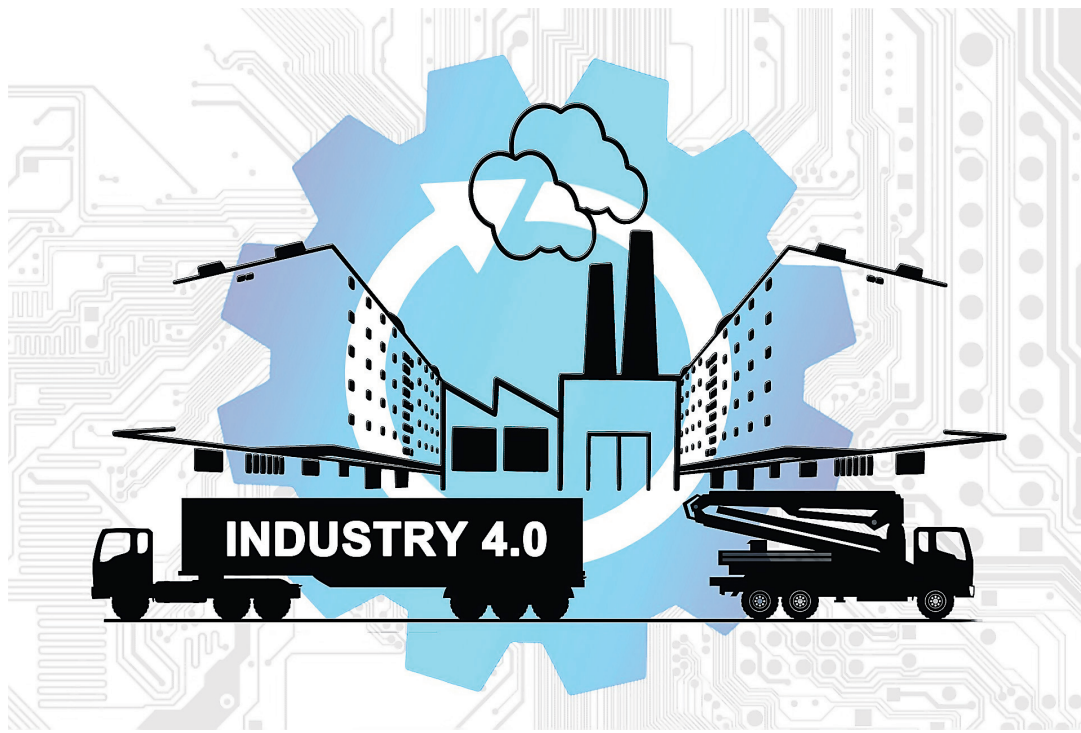

Фото Пиксабеј

**Професор Машинског факултета Универзитета у Београду, Редовни члан АИНС*

Сећање на лето 1968. у Братислави

При повратку са стручне праксе у Бечу, крајем јула 1968. године, остао сам неколико дана у Братислави где су се сваке вечери на градским трговима одржавали митинзи подршке реформама у земљи. Једне ноћи шетао сам се поред Дунава, када је наишла колона црних аутомобила марке „прага", у којима су били Александар Дупчек, Јозеф Смрковски, Олдрих Чернек и Франтишек Билак, који су се враћали из малог места Чернија на Тиси, где су на састанку с председницама партија Источног блока бранили реформе у Чехословачкој. Народу који им је клицао, Александар Дупчек обратио се речима: „Потписали смо, живела Чехословачка!"

После два дана продужио сам у Будимпешту, где сам на железничкој станици угледао мноштво наоружаних совјетских војника у ратној опреми. Трупе Варшавског пакта, без Румуније, у ноћи између 20. и 21. августа ушле су с више од 300.000 војника и 2.000 тенкова у Чехословачку. Ваздушно-десантне јединице су заузеле аеродроме. Уследила су хапшења. Погинуло је сто Чехословака, у центру Прага се спалио Јан Палах. На чело Чехословачке је дошло конзервативно руководство, а Дупчек је послат за амбасадора у Турску, одакле је убрзо повучен, избачен из партије после чега се повукао из политичког живота. Радио је у шумарском предузећу у Братислави. Умро је 7. новембра 1992. од последица саобраћајног удеса. Сахрањен је у Братислави. **Слободан Т. Петровић,** Кладово

Фото Б. Стојков

Призор испред чесме код Бајлонијеве пијаце

Ругло и брука у центру Београда

Свако јутро, и више пута у току дана, пролазим поред Бајлонијеве пијаце, тачније поред „себиља", копије истог са Башчаршије, поклона града Сарајева граду Београду. И сваки пут се згрозим пред истим призором. Група ноторних алкохоличара окупирала клупе на себиљу и око њега. Гомиле разбацане и исповраћане хране, гомиле кеса, флаша и другог ђубрета, и они. Неки спавају, будни пијани баљезгају, неки траже „комшија, двадесет динара". Малу и велику нужду врше на тротоару поред аутомобила у близини, на дну Цетињске улице!?

Ужас од призора који, гледам, снимају неки јапански туристи. И питам се, да ли је зато Београд „једна од најлепших и најатрактивнијих престоница Европе", како рече један од челника овог града? И питам се да ли је то слика и прилика нас грађана Београда, градоначелника и других с врха градске управе? И питам се – да ли постоји комунална инспекција коју плаћамо, и шта за име бога ради? И питам се, докле тај срам од свињца у центру Београда? **Борислав Стојков**

Ко ће да заради, а ко да се угради

Дана 30. 8. 2018. у овој рубрици објављен је мој допис, под насловом „Шта да радим са бајатим лековима". На моје пријатно изненађење, већ 5. 9. 2018. у рубрици „Друштво" објављен је добар текст на ову тему „Свака породица чува око 500 грама бајатих лекова". За похвалу. Међутим, одговори добијени од надлежних институција су крајње смушени, па чак и контрадикторни. Кренимо редом.

Каже се да се многе апотеке „извлаче" да не могу да прикупљају те лекове, јер не постоји правилник о управљању фармацеутским отпадом. А онда се каже да је тај проблем решен у Суботици, Новом Саду, Крушевцу, Крагујевцу, Нишу. Да ли то значи да се у тим градовима ради противзаконито?

Онда се каже да многи заступници или произвођачи немају услове за складиштење, јер раде у просторијама величине шпајза!? Ко је овде луд? Па ваљда постоје прописи о начину и условима складиштења лекова! Даље, каже се да апотеке треба да склопе уговоре са установама које су овлашћене за поступање са опасним отпадом. Види врага! То треба да уради надлежно министарство! Као и да обезбеди складишта. А заступници и произвођачи лекова имају своја доставна возила, која би приликом редовне доставе могла да покупе и ове лекове и пренесу их у ова складишта. А не би био ни проблем да држава то уради. Трошкови би били занемарљиви.

У Апотекарској установи Београд прво кажу да није дефинисан „оператер", а онда кажу да су „овлашћеном оператеру" предали 13,63 тоне бајатих лекова! Што је много, много је.

Посебан проблем је цена од три евра по килограму. А ови лекови се на уништавање односе у иностранство! Е па ако се Обреновчани нису надрогирали од спаљивања дроге у термоелектрани, неће се ни отровати нити излечити од спаљивања лекова! Рекао бих да је проблем у томе ко ће овде да заради, а ко да се угради! Ето нове инспирације за ваше новинаре. **Микица Кецић,** Београд

Најзад истина

Био сам и више него пријатно изненађен када сам у „Политикином" Магазину (недеља, 16. септембар 2018) прочитао чланак Немање Девића и Драгољуба Стевановића „Историја на наш начин". Као човек који је преживео Други светски рат и сва збивања после њега, био сам запањен чињеницом да је у нашим медијима најзад објављен текст који верно и истинито приказује оно што се у нашој земљи дешавало. Историја писана код нас после рата, партизански филмови и све што смо смо последњих седам деценија овде могли читати, давали су нам потпуно неистиниту слику о томе.

Једина је грешка што поднаслов тог чланка гласи „Сви антифашисти заслужују почасти". Овде фашиста није било, а четници и партизани су се борили против нациста. Због тога би било логичније борбу против нацистичког окупатора назвати антинацистичком, а борце антинацисте.

Арх. **Александар Ајзинберг**